

DEO OPT. MAX. VNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ. ET SANCTO LVCÆ
ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA
QVOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XXII. IAN.
M. IOANNE BOVRGEOIS, Doctore Medico, Præside.

An Phrenitidi Hypnotica?

1029

LONCE minus in legitimum principem fuit Tyrannus, seu captiuum detineat, seu vi vel fraude regnum eius occupet, quàm Phrenitis in animum. Qui licet *deus* suo tamen corpori stricto aded, informationis iure, connexionis vinculo, ita coniunctus est; ut plerisque saltem, eius affectibus, an non & omnibus? miserè compatiatur: & vice versâ. Hinc animi mores corporis temperamentum necessariò consequuntur. Cerebrum, sola mentis regia! Non cor: alterum licet, at minus nobile animæ domicilium. Ibitantùm, nisi dormiat, aut desipiat, regni sui leges præcipuas & iura decernit, vult, intelligit, ratiocinatur, sapit, reminiscitur; nusquam alibi. Continua mentis alienario cum acutâ febre; ex cerebri nunc solius, nunc meningum tantùm, nunc omnium simul, inflammatione orta, Phrenitis est. Quæ diuinam illam, verè diuinæ illius mentis, arcem ut primùm subijt, misellum animum throno quo paulò antè placidè fruebatur vi deiecit, principes ei affectus facultates omnes vnâ longè pellit, ministras ablegat, aut vinculis tenet, aut suis vt antè officijs fungi non sinit; dominumque tandem, quasi epoto solano manico, ex antea sapientè furiosum facit.

OMNI VM pessima hæc mentis est, vt cerebri, affectio. Vbiuis, aut saltem paucis, hisque nobilioribus, partibus exceptis, sedem figere potest phlegmone vel erysipelas, citra manifestum & proximum aut rationis aut vitæ periculum: nusquam in cerebro, functionum omnium principum, sedibus in eo minimè distictarum, fundo & organo: sensus omnis motulque principio; quin Phrenitidem pariant: vel seorsim vel simul iuncta. Futuram agnosces anxietatem animi; corporis iactatione; aspectu truci; fixorum oculorum rubedine, squalore, lacrymatione, pulcrulentia; sanguinis è naribus stillatione; siccitate & asperitate linguæ; vocis tenuitate & clangore; vociferatione; crebrâ & inordinatâ locutione; nullo sententiarum, nec sæpè verborum nexu; sæcum & vinæ albedine. Præsentem, cùm illis, tum maiori atque rariori respiratione; pulsus frequentia, paruitate & tremore; vigiliis; sed ipso maximè delirio, cum febre (quâ à quouis alio distinguitor) & furore. Quo fit vt nullos sibi antè cognitos ac familiares amplius agnoscat, insiliat in quosvis obuios, in parentes, in vxorem, in liberos; atque tandem, quod nulla bellua, crudeliter defauit in seipsum: quem, ni sagax prudensque Medicus prouideat, aut strangulat, aut ferro iugulat, aut aquis suffocat, aut ex elatioribus domorum tectis præcipitat. Feram rabie percitam, non hominem agrotantem credas: sed quem breui intermorum certò prædices, cùm prædictorum symptomatum incrementis; tùm conuulsione, frigore partium extremitatum, & alijs indicijs, cognoscere potest.

NEC verò ista simul omnia: nunc hæc, nunc illa; pro variâ humoris ideâ & ferocientis gradu. Nullus non humor Phrenitidem parit; si pituitam demeris. Quilibet alius, si suam naturam exuerit, si in cerebro incanduerit, ignem conceperit, sui illud incendij particeps & focum facit, siccatur, exurit. Sanguis ipse, partium licet omnium delicia, si natuas & benignas qualitates suas perdidit, nouas & igneas induerit, phlegmone fecerit, mentem in furorem agit: esto leuiorem & securiorem; qualem tibi nuntiabunt joci, sales, stilus molles & placidi, lætitia, jucunda dictoria, pulsus mollior, sermo facilius, florida facies, nitidiores oculi. Abvtrâque bile, nigrâ quidem vitâ; flauâ verò simili exultatione in atram conuersâ, summa sunt omnia: quibus præterea germani fœtus aderunt, pulsus durus, parvus, inæqualis & formicans; tremor; conuulsio; virium exolutio. Flauam distinguunt, furor maior & breuior; oculorum collacrymatio; ventris & yeficæ deiectiones planè decolores: nigram, anxietas maior & ferina; nigredo linguæ, suspiria. Vtra demum peccet, totius quidem corporis, sed præsertim faciei naturalis color & habitus declarabunt.

QUID facias ferinæ huic belluæ curandæ ciuili, tutius & iucundius, quàm si corpus & animum, quibus illa miserè insidet, propriis vtrumque remedijs veluti vinculis deuinxeris? Sanguis. Istius pabulum incendij, fuscque dequæ è brachijs & pedibus, quin etiam è capitis venis atque arterijs frequentius & liberalius educendus; clysmis persapè mollioribus, refrigerantibus, relaxanda, si fieri potest, temperanda saltem & emollienda alius; capillitium illico deradendum; oxynrhodino tepente caput perfundendum; fotu, nunc ex oxycrato, nunc è lacte, nunc ex lactuca, aut nenupharis, aut papaueris decocto temperandum, recreandum; cucurbitulæ modò siccæ, modò cruentæ lumbis & summis humeris apprimendæ; hirudines fronti, temporibus, ano affigendæ; tibis deorsum conficiendæ; pedes vel aquâ simplicem vel præcedenti decocto ablundi, titillandi; victu refrigerante & humectante seruens atque ferociens humor temperandus; corpus & vtrique artus fasciis, stragulis, loris, funiculis, ferreis demum manicis atque compedibus constringendi coercendique sunt.

NEC sua vincula desunt animis! quibus feroces reprimas, loquaces, garrulos, anxios, perplexos, iactatos, pugnantes, fatigatos, & in hoc affectu semper vigilas, delirantes ac furentes, silentio, paci & quieti reddas. Quæ onania quasi miraculo, vnica omnium propè morborum, huius autem singularis, Panacea præstat seminus: vt potè suauissima primi sensorij & animalis ipsius facultatis quies: amicum sensuum omnium internorum & externorum vinculum; ferocientium pacator humorum; genitor & recreator benignorum spirituum; collapsarum virium inflaturator; fatigatorum corporum simul atque animorum grande solatium; delicia merentium: suâ blandâ quâ excitatur *deus* cerebrum labore ac vigiliis exsiccatum opplens, humectans & refrigerans; eique vel inherentes iam, vel ex inferis partibus irruentes in ipsum humores & vapores acriores sistens, contemperans ac demulcens. Is igitur omni curâ, omni arte, omni horâ conciliandus est: cùm prædictis, tùm propriâ quâ pollent virtute, an occultâ & huic operi dicatis dictisque Hypnoticis; vt lactuca, violarum, endiuia, nenupharis & papauerum decoctis, aut syrups ex eis confectis: quæ, vt blandiora, si non prosint, aut si minus sufficiant, efficaciora in vsum venient, eaque audenter euacuato corpore licet bit vlturpare: alijs quidem pilulas è cynoglossio; alijs Philonium magnum; alijs, si lubet, mandragoram aut hyosciamum: nobis, velut alterum Nepenthes, instat cæterorum vnum & simplex erit Opium, Amfiarum Turcarum; his & scititio quouis etiam Laudano longè præstantius, efficacius, tutius.

Ergo Phrenitidi Hypnotica.

DOMINI DOCTORES DISPUTATVRI.

M. Nicolaus Cappon.
M. Nicolaus Richard, Scholarum Profess.
M. Petrus le Mercier.

M. Claudius Guerin.
M. Petrus Yuelin, Medicus Regius.
M. Mathurin Deniau.

M. Renatus Chartier, Medicus Regius. (Med.
M. Carolus Bouvard, Ludouici XIII. Gall. Reg. primarius
M. Dionysius Guerin.

Proponebat Lutetiæ ALANVS LAMY Cadomensis, A. R. S. H. M. DC. LIV.

